

Stedelijke

Wmo-Adviesraad Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Wethouder E. van der Burg
Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Amsterdam, 19 januari 2016

Betreft: gevraagd advies over *Uitgangspunten inkoop met verblijf 2017 tot en met 2020*

Geachte heer Van der Burg,

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 van kracht geworden. Bij de vaststelling van het Koersbesluit Wmo in 2014 heeft de gemeenteraad ingestemd met het uitgangspunt dat wordt toegewerkt naar een inkoopprocedure voor het Wmo-product *Verblijf met begeleiding* (24 uren wonen, individueel wonen en beschermd wonen) dat in 2017 zal ingaan.

Daarbij heeft de gemeenteraad ook ingestemd met subsidiëring van de Wmo-voorzieningen in de ketens Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen in de jaren 2015 en 2016.

Op 17 december 2015 is de Stedelijke Wmo-Adviesraad (Wmo-AR) gevraagd om vóór 20 januari 2016 aan het College van B & W te adviseren over de uitgangspunten A tot en met G zoals opgenomen in de notitie *Uitgangspunten inkoop met verblijf 2017 tot en met 2020*. De Wmo-AR heeft tijdens voornoemde bijeenkomst van 17 december 2015 haar ongenoegen geuit over dit zeer krappe tijdpad dat haaks staat op de termijn van zes weken die als advies-termijn wordt gehanteerd. Desondanks is de Wmo-AR er toch in geslaagd onderstaande reactie te formuleren.

Algemeen

In het algemeen wordt geconstateerd dat de notitie vooral is gericht op de financiële en procedurele kant van het inkooptraject; cliëntperspectief (keuzevrijheid) en een visie op kwaliteitscriteria komen nauwelijks aan bod. Om die reden betreurt de Wmo-AR het dat deze notitie eerder wordt vastgesteld dan het Beleidsplan MO/BW 2016-2020. De Wmo-AR zal bij de onderscheiden uitgangspunten zelf wel ingaan op toelatings- c.q. kwaliteitscriteria.

De Wmo-AR adviseert het de cliënt mogelijk te maken zelf een keuze te maken voor de gewenste aanbieder en het realiseren van maatwerkvoorzieningen en niet de aanbieder zelf of de gemeente hierin sturend te laten zijn. Daarnaast wordt geadviseerd om de bezuinigingsopdracht gepaard te laten gaan met een zo optimaal mogelijk resultaat voor de burger die ondersteuning nodig heeft door cliëntgericht, efficiënt en minder bureaucratisch te werken.

Ad A.) De bestaande ketens Maatschappelijke Opvang (MO) en Beschermd wonen GGZ (BW) worden in samenhang doorontwikkeld in een nieuwe keten met de naam *Verblijf met begeleiding voor mensen met psychische aandoening of psychosociale problematiek*.

De Wmo-AR onderschrijft dat ontwikkeling van de nieuwe keten zorgvuldig en gefaseerd zal plaatsvinden. Eveneens onderschreven wordt dat de gemeente hierin nauw optrekt met de zorgpartijen en cliëntenorganisaties en de 4 sporen die hierbij zullen worden gevolgd.

Ten aanzien van de 4 sporen worden evenwel de volgende kanttekeningen geplaatst c.q. vragen gesteld:

Spoor 1. Graag krijgen wij bevestigd dat toegang niet gelijk is aan opvang.

Spoor 2. Graag vernemen wij welke criteria voor deze overgang worden ontwikkeld en worden wij in de gelegenheid gesteld hierover te adviseren.

Spoor 3. Graag vernemen wij op basis van welke uitgangspunten de tarieven van de bestaande ketens MO en BW worden herijkt en worden wij in de gelegenheid gesteld hierover te adviseren. Daarnaast adviseert de Wmo-AR voor het ontwikkelen van objectieve criteria om de beoogde resultaten vast te stellen, onder andere door gebruik te maken van cliënttevredenheidsonderzoeken in de vorm van diepte-interviews met een representatieve steekproef van cliënten en zijn/haar omgeving.

Ad B.) Er wordt een inkoopprocedure gestart om in 2017 afspraken te maken met de zorgaanbieders van de Wmo-voorzieningen Verblijf met begeleiding. Het betreft de voorzieningen Beschermd wonen GGZ en Maatschappelijke opvang die tot op heden gesubsidieerd worden.

De producten die hierbij onderscheiden worden zijn: a. individueel wonen, b. groepswonen, c. 24-uurs wonen.

De Wmo-AR kan zich vinden in het uitgangspunt dat er een inkoopprocedure komt voor BW GGZ en MO en dat de subsidieverordening Kwetsbare personen gehandhaafd blijft. Wij vragen ons echter af hoe zich dat verhoudt tot de geplande bezuinigingen in de komende jaren en of dat niet ten koste gaat van de toegankelijkheid en de kwaliteit van de voorziening. Het mag niet zo zijn dat de bezuinigingen leiden tot verslechtering van de kwaliteit en verminderde toegankelijkheid van de voorzieningen voor kwetsbare personen.

De Wmo-AR adviseert aan de onderscheiden producten als vierde product toe te voegen "individueel wonen met een gemeenschappelijk voorziening" waarbij ook ruimte moet worden gecreëerd voor particuliere of ouderinitiatieven (experimenteeruimte). Deze zijn bijna zonder uitzondering (veel) goedkoper en bieden kwalitatief gezien betere zorg en begeleiding gezien de grote betrokkenheid van familie. Bij openstelling voor dergelijke aanbieders mag het niet zo zijn dat deze door de inkoopsystematiek (met afrekening achteraf) worden uitgesloten.

Betreffende de subsidieverordening Kwetsbare personen wordt bij b. ambulante begeleiding en dienstverlening (ambulante verslaving) de kanttekening geplaatst dat ambulante begeleiding vaak ook door instellingen wordt uitgevoerd en verslaving vaak samen gaat met een psychische aandoening. Dit leidt tot de vraag waarom deze vorm van begeleiding niet ook wordt ondergebracht bij Verblijf met begeleiding.

Op de categorie c. sociaal netwerk ontvangen wij graag een toelichting.

Wat betreft het niet meenemen van de ambulante onderdelen Zorgtoeleiding en Ambulante begeleiding en dienstverlening; de Wmo-AR pleit ervoor om in het ontwikkeltraject alvast een visie te ontwikkelen op het in de toekomst wél meenemen hiervan, om te voorkomen dat dit niet goed op elkaar zal aansluiten. Verder is het ons niet duidelijk waarom Zorgtoeleiding niet alvast in deze fase kan worden meegenomen.

Ad C.) De taakstellingen op subsidies waartoe de gemeenteraad op 1 juli 2015 heeft besloten worden meegenomen in het nieuwe budgettaire kader inkoop. Het betreft in totaal 7,4 miljoen euro te behalen in 2018.

Het is niet goed mogelijk de omvang van deze taakstelling te beoordelen zonder informatie over het totale budget BW en MO, binnen welke termijn de taakstelling moet zijn gerealiseerd, de omvang van de taakstelling tot nog toe, de wijze waarop deze is gerealiseerd en welke voornemens er liggen voor toekomstige taakstellingen. Deze informatie ontvangen wij graag. Verder adviseert de Wmo-AR met betrekking tot deze taakstelling niet alleen in termen van budget, maar ook in termen van de effecten op de voorzieningen te spreken.

Ad D.) De overeenkomst Verblijf met begeleiding heeft een looptijd van vier jaar.

De Wmo-AR kan zich vinden in het uitgangspunt dat de overeenkomsten Verblijf met begeleiding een looptijd van vier jaar krijgen. Het kan echter niet zo zijn dat de gemeente zich verantwoordelijk voelt voor issues rond vastgoed in eigendom of langlopende huurverplichtingen; de Wmo-AR adviseert om dit bij het aangaan van overeenkomsten geen rol te laten spelen. Bij punt E. zal nader worden ingegaan op de eisen die aan aanbieders zullen moeten worden gesteld.

Ad E.) Voor de inkoop van de Wmo-voorzieningen Verblijf met begeleiding wordt gekozen voor een meervoudige onderhandse procedure. Bestaande aanbieders MO en BW die verblijf met begeleiding bieden aan Amsterdammers komen in aanmerking voor een overeenkomst in de jaren 2017-2020.

Nogmaals adviseert de Wmo-AR hier ook nieuwe aanbieders (zijnde geen onderaannemers) toe te laten zoals bijvoorbeeld kleinere particuliere en ouderinitiatieven.

Voor alle aanbieders adviseert de Wmo-AR de volgende toelatingscriteria te hanteren:

- ✓ Werkt de aanbieder volgens de uitgangspunten van Good Governance betreffende maatschappelijk verantwoord ondernemen (bijvoorbeeld aanwezigheid ethische commissie, salariering, zeggenschap cliënten, diversiteit en beroepsbekwaamheid personeel, klachtenregeling, etc.).
- ✓ Valt de beloning van de bestuurders binnen de Wet Normering Topinkomens. De Wmo-AR adviseert dat Amsterdam een voorbeeld stelt en alleen aanbieders toelaat waarvan de bestuurders niet meer verdienen dan deze wet toelaat en er geen sprake mag zijn van nullijnen en/of afbouwscenario's.
- ✓ Inzichtelijk moet worden gemaakt welk percentage van het toegekende budget wordt besteed aan de cliëntgebonden zorg/begeleiding en welk percentage aan overige activiteiten. De Wmo-AR adviseert de gemeente een maximum van niet cliëntgebonden uren te hanteren en de aanbieders richtlijnen voor verslaggeving op te leggen waaruit dit onduwbelzinnig blijkt.
- ✓ Uitgangspunt is vraag gestuurde zorg en dit komt tot uitdrukking in een expliciete visie met daarin aandacht voor herstelgerichte aanpak, inzet van ervaringsdeskundigen, respecteren van de autonomie van de cliënt, periodieke onafhankelijke en objectieve cliënttevredenheids-onderzoeken waarbij cliëntenraden en -organisaties en omgeving betrokken worden, etc. Kortom, kwaliteitseisen meer gericht op de te leveren ondersteuning dan op de organisatie en procedures.

Daarnaast adviseert de Wmo-AR de aanbieders en het aanbod te monitoren en de uitkomsten daarvan te publiceren.

Ad F.) Akkoord te gaan met het inrichten van een afstemmingsstructuur met de regio-gemeente.

De Wmo-AR adviseert dit punt concreter uit te werken: binnen welke termijn moeten werkbare afspraken worden gemaakt, hoe worden werkbare afspraken gedefinieerd, binnen welke termijn moeten de regiogemeenten hun wettelijke verantwoordelijkheid kunnen waarmaken, etc.

Ad G.) Samen met de aanbieders MO en BW en cliënt een gezamenlijke visie op te stellen van de ontwikkelopgave, en deze voor het publiceren van de inkoopprocedure in de zomer van 2016 ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad van Amsterdam.

De Wmo-AR ziet graag dat dit punt nader wordt uitgewerkt, krijgt de conceptvisie graag ter advisering voorgelegd en adviseert deze visie te koppelen aan een communicatieplan met gerichte activiteiten voor de resterende maanden (bijeenkomsten, debatten, gerichte presentatie van aanbieders, etc.).

Tot slot

In de notitie wordt niet gesproken over een bezwaarprocedure of een klachtenregeling. Dit zal ongetwijfeld in de uitvoeringsregeling uitgewerkt worden, maar op voorhand luidt de vraag: blijft de huidige Commissie van Bezwaar bestaan of wordt een nieuwe regeling ontwikkeld met daarin ook (een) nieuwe commissie(s)? De Wmo-AR vindt het van belang dat de onafhankelijkheid goed geregeld wordt, evenals de betrokkenheid en wijze van informatie van de gebruikers van de voorziening; dit zal in toekomstige adviezen als een belangrijk toets element worden gehanteerd. Geadviseerd wordt de regels rond een bezwaarprocedure en een klachtenregeling te expliciteren.

Uw reactie zien wij graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Miriam Fritschy,
Voorzitter Stedelijke Wmo-Adviesraad

i.a.a.
De leden van de commissie zorg
De leden van de Gemeenteraad Amsterdam